

NVE
Konsesjonsavdelingen v/ Dag Kjellevold
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

10.11.2017

Høringsuttale om Folkedal II kraftverk i Granvin herad, Hordaland (NVE saksnummer 201700558)

Sammendrag

Søker ønsker å overføre Kvanndalselva til Folkedalselva. Dermed blir det for lite vann i en elv og for mye i den andre. Inngrepet i Kvanndalselva mener vi ikke vil kunne tillates fordi den ikke oppfyller krav i vannforskriften. Naturverdiene i øvre del av Kvanndalen er ikke tilstrekkelig kartlagt og NVE må kreve tilleggsundersøkelser. Ny veiledningsinformasjon og faktaark i form av NVE rapport nr 50-2017 «Kartlegging av naturtyper, moser og lav langs små vassdrag» var tilgjengelig før befaringen av Kvannagjelet og øvre Folkedal, men det fremgår ikke om materialet ble benyttet.¹ Friluftsliv og landskapsverdier er ikke tilstrekkelig utredet og da er det kanskje ikke så rart at konsekvensen settes som ubetydelig. Kvanndalselva er sjøauførende. Bestandene i Hardanger er i særdeles dårlig forfatning og lakselusindusert dødelighet er vurdert til >30% - Rød sone. Forumet mener at i en slik situasjon er det nødvendig å gjøre en grundig vurdering av samlet belastning i forhold til sjøaure i regionen etter Naturmangfoldlovens §10. Uttalelsen er drøftet og støttes av følgende organisasjoner Voss Utferdslag, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fisker forbund Hordaland, Bergen og Hordaland Turlag og Norsk Ornitologisk Forening Hordaland. Forumet tilrår at det ikke gis konsesjon til omsøkt tiltak.

Generelt

Hardanger Energi AS søker om tillatelse til å bygge Folkedal II kraftverk i Granvin, med installert effekt på 9 MW og estimert årsproduksjon 28 GWh. Kraftverket vil overføre store deler av Kvanndalselva fra kote 470 gjennom en 2 000 meter lang tunnel til Svortetjørn øverst i Folkedalen, etter at vannet har rent fr tunnelmunningen gjennom en 70-80 meter lang kanal. Fram til tunnelmunningen skal det bygges 250 meter vei fra eksisterende skogsbilvei. Denne skal føre frem til inntaket for eksisterende tunnel til «Nye Folkedal» kraftverk i Svortetjørn. Fra inntaket går vannet 475 meter gjennom denne tunnelen og videre 450 meter i nedgravd grøft over dyrka mark frem til

¹ Høitomt, T., Gaarder, G. og Klepsland, J.T. 2007, «Kartlegging av naturtyper, moser og lav langs små vassdrag i Norge», Rapport nr. 50-2017, NVE

den planlagte nye kraftstasjonen for Folkedal II som ligg på kote 76. Total fallhøyde blir da 385.8 meter.

HYDROLOGI

Den nær tørrlagte elvestrekningen i Folkedalselva frå Svortetjønn til kraftverket blir 550 meter. Her blir det berre restvassføring på 50 l/s eller 2% av middelvassføring. Nedanfor kraftverket blir det derimot ein kraftig auke i vassføringa på grunn av overføringa frå Kvanndalselva. Denne vassføringa er om lag like stor som vassføringa i Folkedalselva, som då vil auka frå 1 250 til 2 290 l/s i middel. I Kvanndalselva vil vassføringa i heile den 5 040 meter lange elvestrekningen og ned til fjorden bli kraftig redusert, og denne reduksjonen vil vera over 90% øvst oppe i vassdraget og minka til 50-60% lenger nede. Kva «like oppstrøms kraftstasjonen» betyr, er litt uklart, all den tid det ikkje skal vera nokon kraftstasjon i Kvanndalselva, men det betyr truleg under 120 meterskoten, på den anadrome strekningen.

I konsesjonssøknaden blir det opplyst at Kvanndalselva har ei middelvassføring på 1 250 l/s, og det blir søkt om slepp av ei minstevassføring på 200 l/s sommar og 60 l/s vinter, altså mindre enn 10% av normal vassføring. Sjølv om dette aukar til nær 50% lenger nede, er det ein drastisk reduksjon. I Folkedalselva vil ei dobling av vassføringa nedanfor kraftverket føra til større fare for flaum og erosjon på dyrka mark i dei delvis bratte grusterrassane i nedre delen av dalen. Dette blir då og nemnt på side 33 i konsesjonssøknaden, og «avbøtande tiltak» er foreslått.

BIOLOGISK MANGFALD

Kvanndalen og Folkedalen er to heilt ulike dalar. Mens den opne og vide Folkedalen er karakterisert ved grusterrassar og landbruksområde opp til øvre marine grense på 125 m.o.h. og kulturmark med tekniske inngrep, blant anna eit eldre kraftverk, er Kvanndalen ein trong elvedal der elva har skore seg ned i fyllitt- og skiferrike bergartar, med til dels stort artsmangfald, og karakterisert ved rik bjørkeskog og edellauvskog ned mot fjorden. Dalen har eit vilt og urørt preg, og øvste delen, som blir kalla Kvanndalsgjelet, må klassifiserast som inngrepsfritt område klasse 2. Naturkvalitetane i Kvanndalen kan i stor grad koplatt til tidlegare utmarksutnytting som beiting, lauving og seterdrift. Granvin Turlag har opparbeidd stig oppover austsida av dalen med bru over til vestsida opp til Kvanndalsstølen og vidare langs «saltvegen» til Voss.

Det er ein generell mangel ved konsekvensanalysen at dei som har utført registreringane, har hatt altfor dårleg tid, eller at registreringane er gjort på feil årstid (sml. side 19 i Norconsults miljørapport). Deler av influensområdet vart ikkje undersøkt i det heile, det gjeld særleg øvre del av Kvanndalen med Kvanndalsgjelet. Synfaringane er heller ikkje forskriftmessig utført, ved bruk av NVE sin rettleiar 3/2009. Dei øvre delene av dalen blei vurdert å ha «potensiale for en rekke krevende lav og moser» og for «forekomst av fossesprøytoner og bekkekløfter».

For å bøta på det, blei det gjort ei ny synfaring 15.6.2017 i øvre delen av Kvanndalselva til 2.3 km nedanfor inntaket, og i øvre Folkedal ovanfor kraftverket, dei to områda som var mest mangelfullt undersøkt tidlegare. Norconsult konkluderte med at det ikkje var så mange truga og kravfulle artar som ein trudde før, i øvre delen av Kvanndalen, og endra verdivurderinga frå «middels negativ» til

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

«liten negativ». Det generelle inntrykket var elles at artsmangfaldet var størst i midtre og nedre delen av Kvanndalen, og i kulturmarka i begge dalføra, med gamle styvingstre av ask og selje.

FNF Hordaland meiner at også denne siste synfaringa 15.6.2017 var overflatisk og ufullstendig. Det er grunn til å tru at det finst langt fleire sjeldne artar i Kvanndal enn det Norconsult klarte å avdekka. Grunnen for dette er at kartleggjarane berre brukte éin dag på å kartlegga ein 2,3 km lang strekning i svært vanskeleg terreng inne i Kvanngjelet. Det er utfordrande og tidkrevjande å ta seg fram i slikt terreng, sjølv når ein ikkje skal kartleggja artar. Dette området er urørt og har t.d. mange gamle lauvtre med stort potensiale for sjeldne artar, nettopp på grunn av at det er utilgjengeleg for folk flest, og det aldri har vore drive hogst her. Ein rapport frå NVE frå 2015 som gjekk gjennom naturkartleggingar som vart gjennomført i samband med 20 vasskraftutbyggingssøknadar på Vestlandet, viste grove avvik i 14 av tilfella: Utbyggarane sine innleigde konsulentar hadde berre funne 13 av 166 raudlisteartar, og 1 av 14 svært viktige naturtypar. Det same såg me i saka om Øystesevassdraget, der etterundersøkingar finansiert av frivillige organisasjonar påviste fem gonger fleire raudlisteartar enn det utbyggarane sine innleigde konsulentar fann. Vi meiner difor at det ikkje går an å konkludera på så spinkelt grunnlag at inngrepet har «liten negativ konsekvens». Fleire av dei registrerte mose- og lavartane er avhengige av høg luftfuktighet, og av kartet og bildematerialet går det fram at det er potensiale for fossesprøytsoner ved høg vassføring i heile øvre delen av Kvanndalen.

Vi vil også påpeika at Norconsult-rapporten faktisk har registrert minst tre raudlista artar som er knytta til fuktig miljø og bekkekløfter (cf. Wikipedia) nemleg skoddelav (*Menegazzia terebrata*), huldregras (*Cinna latifolia*) og skorpefiltlav (*Fuscopannaria ignobilis*), men underslår denne informasjonen og konkluderer med at «ingen av disse artene vurderes å bli nevneverdig berørt av det planlagte tiltaket». I staden blir hogst, beiting og gjengroing oppgitt å vera minimumsfaktorar. To av dei registrerte fuktkrevjande artane, nemleg skoddelav og huldregras er i litteraturen oppgitt å vera knytt til naturtypen bekkekløfter, likevel blir det påstått at det ikkje er registrert bekkekløfter i influensområdet. Dette svekker tilliten til rapporten. Dette, saman med foto på side 3 i tilleggsrapporten (Fig 2-3) som viser elva ved låg vassføring, kan såleis ikkje gi grunnlag for den bastante konklusjonen der om at «viktige naturtyper i form av fossesprøytsoner eller bekkekløftelementer, forekommer ikke.» Her viser vi til Naturmangfaldlova §9, det såkalla «føre var-prinsippet».

I tillegg til den kraftige reduksjonen i vassføringa i Kvanndalselva vil vi også peika på at 550 meter av Folkedalselva frå Svortetjønn og ned til kraftverket, blir nær tørrlagt.

Figur 1: Kvanndalen – kart hentet fra Naturbase²

² Kvanndalen <http://faktaark.naturbase.no/naturtype?id=BN00061117>

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

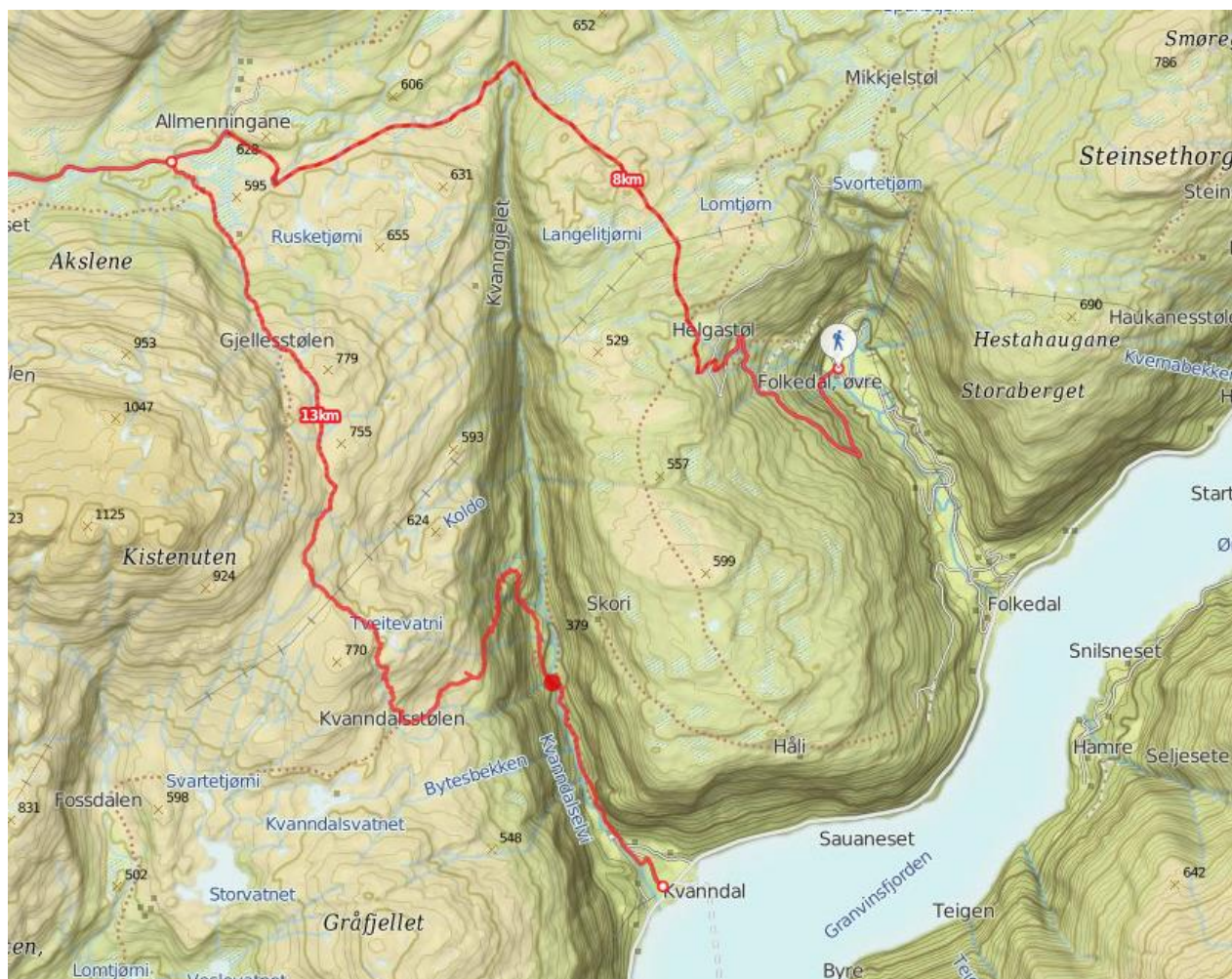
Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no

 www.fnf-nett.no/hordaland

FRILUFTSLIV

Figur 2: Turer fra Ut.no

Friluftsliv er uløselig knyttet til natur – helt fra den første stortingsmeldingen om friluftsliv i 1987 er definisjonen holdt fast, friluftsliv er «opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». De øvre delene inngår i et større sammenhengende område med urørt preg. Området rundt Kvanngjelet, Langelihøgdi, Vossavarden, Langeliberget, Haugane, Tveita, Telfloten, Langeskår og Kvanndalsstølen er en del av et inngrepsfritt naturområde (figur 3.).

Området er registrert friluftslivsområde i den fylkeskommunale kartleggingen, og kommunal kartlegging er startet. Den fylkeskommunale kartleggingen er vurdert som et foreløpig arbeid, som skal suppleres av framtidige kartlegginger, jf. s. 11 i prosjektrapporten 2008: «Det vil vere naudsynt å arbeide vidare med å betre kunnskapsgrunnlaget om folk sin bruk av friluftsområde. I denne samanheng vil det vere nyttig å trekke inn lokale turlag, velforeiningar og andre brukargrupper for å få ein grundigare gjennomgang av ulike areal sin verdi for friluftsutøving lokalt og regionalt». Målet er at friluftslivsområder blir kartlagt kommunalt innen 2018 (+1 2019). Tiltakshaver må bruke metodikk etter M98/2013 for å skildre området sin bruk og verdi for friluftslivet.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

Figur 3: Kvanndalsgjelet og Kvanndalselva inngår i et større sammenhengende naturområde med urørt preg. Kilde: Naturbase.no

Kartleggingen og verdsettingen av landskapstyper i Hordaland har klassifisert Kvanndalsgjelet til «stor verdi» (NIJOS-standarden)(fig 4.). Tilgrensende områder har fått tildelt «Middels verdi», eksempelvis Granvinsfjorden. Vurderinger knyttet til konsekvenser for landskap er ikke tilstrekkelig utredet, og baserer seg ikke på eksisterende/ tilgjengelig data. I konsekvensvurderingen er tiltakets konsekvens satt til «ubetydelig». Dette er en undervurdering av temaet. Vi ber NVE sikre at temaet blir tilstrekkelig utredet.

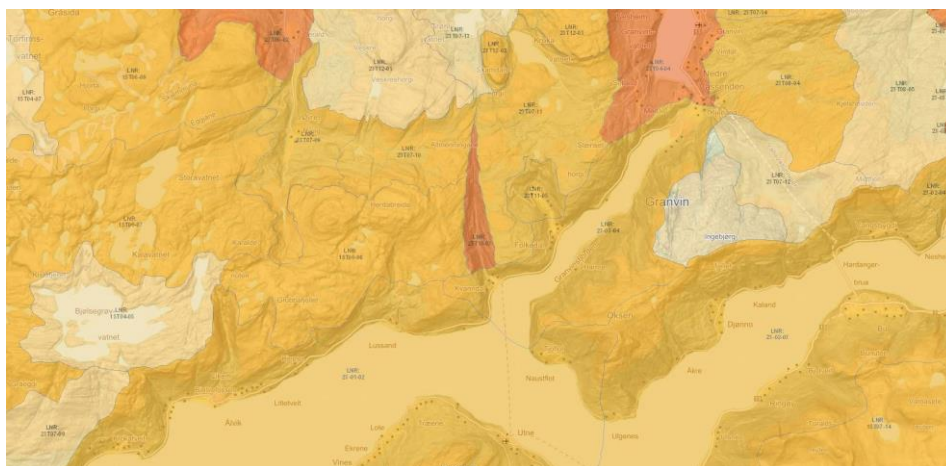

Figure 4: I landskapskartleggingen gjennomført av Aurland Naturverkstad har Kvanndalsgjelet blitt verdisatt til «stor verdi». Kilde: Hordaland fylkeskommune/ Aurland Naturverkstad

Voss Utferdslag har t-merket sti fra Kvanndal til Rong³. Turen er en del av Bergensstien. Friluftsliv er tilnærmet ikke omtalt i søknaden. Dette på tross av at merkede turstier enkelt er tilgjengelig i digitale databaser (fig 2.). Det er også merket sommerløype som kommer ned til Øvre Folkedal. Turen krysser Kvanndalselva over omsøkt inntak. Folkedal-Rong er skildret i Opptur Hordaland s. 108-109. Sitat: «Viss ein ønskjer å få eit inntrykk av gjelet, kan ein ta ein avstikkar ut til Langeliberget, der det òg er mogleg å gå ned i gjelet. Heile gjelet, som går over i dal ned mot Kvanndal, er spennande å utforska, spesielt med tanke på plantelivet». «Stien vidare mot Rong kryssar gjelet heilt øvst, der ein har Kvannegjelsfossen midt imot. Dette er ein fin foss, med ein kulp under, som eignar seg god til eit lita avkjøling». ⁴

Det er symptomatisk at Olav den hellige er viet omtrent den samme interesse i en søknad om blant annet å fjerne 85% av vannet ved inntaket og således påvirke rundt 5 km av en elvestreng i et område hvor nedre del har betydelig både tilrettelagt og egenorganisert friluftsliv. Friluftsliv er et sentralt utredningstema ved søknad om tiltak etter vannressursloven. I denne søknaden er temaet ikke tilstrekkelig utredet. Det er grunn til å tro at mangelfull skildring av temaet har virket inn på konsekvensvurderingen. Friluftslivverdiene og -kvalitetene er undervurdert. Temaet «brukerinteresser» har datamangler og har ikke den kvaliteten som man må kunne forvente. Vi ber derfor NVE om å sikre at at temaet blir skikkelig utredet.

Tiltaket som nå omsøkes har vært omsøkt tidligere. I den forbindelse ble det utarbeidet en minirapport som vurderte miljøkonsekvenser av nytt kraftverk i Folkedal. I denne rapporten vurderte man at «særlig i tørrår vil vannstanden kunne bli så liten at opplevelsesverdiene i nedre del av dalen blir negativt påvirket. Konsekvensen vurderes å bli liten til middels negativ». I tillegg vurderer rapporten at en overføring av Kvanndalselva, som i dag er et vassdrag uten nevneverdige inngrep, vil medføre en middels negativ konsekvens. 11 år senere leser vi at konklusjonen «samlet sett» vurderes som ubetydelig for landskap og brukerinteresser.

Figure 5: FOTO Toril Hunnålvatn – Fellestur Voss Utferdslag 27. August 2017

³ Kvanndal – Rong <https://www.ut.no/tur/2.19351/>

⁴ Opptur Hordaland» Selja forlag, 2. opplag, 2007, Anne Rudseng og Finn Loftesnes

Norconsult påpeker at prosjektet som ble vurdert tidlig på 2000-tallet er “et nesten identisk prosjekt» uten at man problematiserer at konklusjonen vedrørende konsekvenser spriker. Det har selvsagt vært utvikling av metode og kriterier rundt vurderinger av verdisetting og omfang, men det vi ser her er at søknaden ikke ureder temaene tilstrekkelig. På friluftslivssiden er det et økende engasjement. Et eksempel er initiativet med oppstart av «Venelaget for Stølsvegen i Kvanndal». Laget arbeide med å få finansiert «Sherpa trapper i nedre del av stølsvegen....Vi har som mål oppstart sommaren 2018».⁵

VANNDIREKTIVET

Vurderinger av vanndirektivet knyttet opp mot nye inngrep er vanskelig. Formålet med EU vanndirektiv er enklere å forholde seg til i en teoretisk sammenheng. Vannforekomster skal ha eller oppnå en god økologisk tilstand.

Søknaden omtaler «EUs vanndirektivet». Vannrammedirektivet 2000/60/EF er gjennomført i norsk rett i 2007 som «Forskrift om rammer for vannforvaltningen». Vurderingene som gjøres av tiltakshaver bør være i forhold til de krav som forskriften stiller.

Vi forventer at det blir gjennomført en vurdering av om en overføring vil kunne virke inn på målet om «GØT2021» for Folkedalselva. Tilstanden er vurdert til «Moderat» i regional plan for vassregion Hordaland 2016-2021. Vi forventer at tiltakshaver og NVE gjennomfører en vurdering etter vannforskriftens § 12. Selv om ikke Kvanndalselva er spesifikt nemnt i regional plan, så er den elv som må vurderes etter bestemmelsene i vannforskriften.

Vurdering av Kvanndalselvi, vann-ID 052-122-R, i forhold til vanndirektivet er hentet fra Rådgivende biologers rapport fra 2013⁶ :

- Kjemisk tilstand er sannsynligvis “god”
- Hydrologiske påvirkninger vurderes å ha “svært god” status
- Morfologiske påvirkninger har “god” status
- Habitatforholdene for fisk er “gode”
- Tettheten av ungfisk er “god” for årsyngel og “dårlig” for eldre ungfisk

Kvanndalselvi med sidebekker har antatt god økologisk tilstand vann-nett.no. En planlagt overføring vil etter driftssimuleringer som er omtalt i søknaden overføre nærmere 85% av vannet ved inntakspunktet og redusere vannvolumet på de siste 5 km av elva, hvor av 3,6 km er anadrom, med 54%. Veiledning til bruk av vannforskriften §12 datert 23.02.2015 utgitt av klima- og miljødepartementet er heller ikke spesielt enkel å forstå, men det vil stride mot en allmenn forståelse av hva som innebærer en forringelse av en vannforekomst hvis ikke en permanent fraføring av 54% av vannføringen som når fjorden, hvor anadrom strekning i sin helhet påvirkes ikke vurderes som nettopp det. En forringelse, hvor man går fra en klasse til en annen.

⁵ Venelaget for stølsvegen i Kvanndal https://www.facebook.com/pg/2017kvanndal/about/?ref=page_internal

⁶ RB 2013 , «Habitatkartlegging og forslag til tiltak for sjøaure i utvalgte vassdrag ved Hardangerfjorden» <http://www.radgivende-biologer.no/uploads/Rapporter/1781.pdf>

Det er omsøkt å anlegge et massedeponi for om lag 35 000 m³ med stein. Deponiet synes planlagt over en myr. Myr er sårbar for inngrep. Et slikt deponi vil påvirke myrens kapasitet som karbonsluk og virke på tvers av påpekte positive effekter for samfunnet ved produksjon av mer fornybar energi. Kommunen påpeker at de vil ha mer informasjon om dette område og ser for seg at område skal kunne istandsettes som erstatningsområder for jordbruksareal som går tapt i forbindelse med utbyggingen.

ANADROM FISK

Sjøauren i Hardangerfjordsystemet er stresset og tester per tid sin egen resiliens i all hovedsak grunnet lakselus. Vi vet at vannkraftutbygginger har hatt stor negativ effekt på anadrom fisk i mange vassdrag i Hardangerfjorden. Kvanndalselva har godt sjøaurehabitat og ved å overføre mer enn halvparten av vannet vil man åpenbart degradere habitatet og konsekvensen for anadrom strekning vil blant annet være mindre vanddekt areal, større sjanse for islagt elveløp, mindre variasjon og mer langvarige bunner på vannføringskurvene.

I 2014 gjorde forskere som har jobbet i årevis med disse problemstillingen opp status. Hva er det som må til for at vi skal kunne redde Hardangerfjordbestandene med laks og sjøaure. ⁷ Den omtaler en redningsplan som peker på i punkt 4 og 5 at man gjennom arbeidet med vanndirektivet vil måtte vurdere vassdragshabitatene og i punkt 5 heter det seg «*minimizing pollution and impacts on freshwater habitats is also in accordance with the Water Framework Directive in Norway*». ⁸

Presset på vill laksefisk grunnet påvirkning av lakselus er nylig vurdert av en ekspertgruppe, hele vestlandet havner på rødt. Området 3 inkluderer Hardangerfjorden. Det er en klar korrelasjon mellom smittepress på de to artene, men generelt er sjøørret faktisk mer utsatt enn laksesmolt. Rapporten konkluderer med «*at modell og data peker på at smittepresset i dette området vil medføre høy risiko for lakselusindusert dødelighet, og derfor vurderingen av området til å ha liten usikkerhet.*»⁹

Nylig er det samlet inn laks til genbank for Hardangerfjorden fra Granvinselva. Hele 10 av 12 individ ble ikke godkjent for genbanken fordi de hadde for høy andel av oppdrettsgener¹⁰. Det er ikke påvist

⁷ Øystein Skaala, Geir Helge Johnsen, Håvard Lo, Reidar Borgstrøm, Vidar Wennevik, Michael Møller Hansen, Joseph E. Merz, Kevin A. Glover & Bjørn T. Barlaup (2014) A conservation plan for Atlantic salmon (*Salmo salar*) and anadromous brown trout (*Salmo trutta*) in a region with intensive industrial use of aquatic habitats, the

⁸ Øystein Skaala, Geir Helge Johnsen, Håvard Lo, Reidar Borgstrøm, Vidar

Wennevik, Michael Møller Hansen, Joseph E. Merz, Kevin A. Glover & Bjørn T. Barlaup (2014) A conservation plan for Atlantic salmon (*Salmo salar*) and anadromous brown trout (*Salmo trutta*) in a region with intensive industrial use of aquatic habitats, Hardangerfjord, western Norway, Marine Biology Research, 10:3, 308-322, DOI: 10.1080/17451000.2013.810758

⁹ Nilsen, F., Ellingsen, I., Finstad, B., Jansen, P.A., Karlsen, Ø., Kristoffersen, A., Sandvik, A.D., Sægrov, H., Ugedal, O., Vollset, K.W., Myksvoll, M.S. 2017. Vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde i 2016 og 2017. Rapport fra ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning.

¹⁰ Artikler NRK og Hordaland <https://www.nrk.no/hordaland/10-av-12-laks-i-elva-stamma-fra-oppdrett--verste-eg-har-sett-1.13761795> | <http://www.avis-hordaland.no/nyhende/berre-to-av-tolv-laksar-vart-genetisk-godkjende-1.2186629>

laks i Kvanndalselva, men det sier noe om presset fra rømt fisk og lakselus som er på laksefiskene i regionen

NINA's minirapport 141 (Erikstad, Halvorsen og Jerpåsen, 2004) er et viktig supplement til miljørapporten. Folkedalselva danner en foss nede ved fjorden, som utgjør et vandringshinder for sjørret, og fisk som fins lenger oppe i vassdraget, er stort sett stasjonær bekkeare. Kvanndalselva er derimot sjørretførende 3-4 km, opp til grusterrassen ved Tveita 120 m.o.h. og mulig enda lenger. Prøvefiske (elektrofiske) gav totalt 73 fisk på to prøvepunkt i Kvanndalselva mot 19 fisk i Folkedalselva. Fisken var om lag like stor i de to elvene. Tettheten av sjøare i Kvanndalselva karakteriseres som liten i forhold til andre elver på Vestlandet. Dette kan tilskrives «*de store og raske svingningene i vannføringen, hvor dødeligheten hos yngelen kan være stor ved stranding. Stor vannstandsvariasjon kan dessuten berøre størrelsen på gytearealet.*» Kvanndalselva renner gjennom et smalt V-dalføre med stort fall og få naturlige basseng, og er lett utsett for nedbørsvariasjoner som fører til hurtige endringer i vannføringen. I tørkeperioder vil **derfor** yngelen til sjøauren være særlig utsatt, noe som vil forverre seg ved en overføring, med over 50% reduksjon i vannføringen.

Rapporten slår på side 20 fast at «*Ved overføringen vil de nedre deler av Kvanndalsvassdraget miste nær 60% av vannet, og reduksjonen vil bli enda større i de øvre deler av den sjørretførende strekningen. En reduksjon i allerede lave vannføringer vil ha negativ effekt på både gyteareal og oppvekstområde for ørreten, og vi vil derfor foreslå at overføringen stopper når vannføringen kommer under alminnelig minstevannføring nederst i vassdraget.*» I sommermånedene 1. mai - 30. september skal det slippes minstevannføring på 200 l/s, som vil være en drastisk reduksjon og føre til større perioder med lite vann. Ulike nivå av vannføringer i elven er vist på side 67-69 i søknadsdokumentet. Når det gjelder vinterhalvåret, 30. september - 1. mai, skal 60 l/s slippes. Det tilsvarer 0,06 kubikkmeter i sekundet, og vil være om lag den samme vannføringen som aller laveste vannføring nederst til venstre på side 68, tatt 5.2.2014. På grunn av restfeltets bidrag og minstevannføringen vil ikke det bli mindre vann når det naturlig er veldig lite vann. Det vil derimot bli lite vann nesten hele tiden, spesielt i tørre år. En slik endring i vannføringskurven vil få konsekvenser både for sjøauren og eventuelt for ål som man antar at det finnes i vassdraget.

I konsesjonssøknaden vurderer Norconsult konsekvensen til liten middels negativ. Det er vanskelig å vurdere hvilket omfang en negativ konsekvens vil ha, men det er utelukkende enkelt å være enig i hvilken retning konsekvensen vil virke. Tiden er inne i forvaltningen av sjøaurebestandene i Hardangerfjordsystemet og ikke godta ytterligere inngrep med en negativ eller uavklart konsekvens. Det har vi strengt tatt ikke råd til lenger.

SAMLET BELASTNING

Vurderinger som gjøres under samlet belastning i denne typen søknader er konsekvent mangelfulle. I denne søknaden har man ikke en gang forsøkt.

Det er en kjensgjerning at det ikke finnes retningslinjer for hvordan, på hvilket nivå og for hvilket tema man skal vurdere samlet belastning. Det gjør det selvsagt vanskeligere, men i forhold til dette tiltaket så kunne det være naturlig å vurdere blant annet:

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no

 www.fnf-nett.no/hordaland

- Hvordan tiltaket bidrar til den allerede høye belastning for sjøaurebestandene i Hardangerfjorden?
- Hvor mange tilsvarende vassdrag som Kvanndalselva er fremdeles uten vannkrafttekniske inngrep? Elver som renner gjennom grunn med tilsvarende kvaliteter og som har gjel som tilsier at eventuelle naturverdier i de bratteste partiene får ligge urørt.
- Folkedalselva har vannkrafttekniske inngrep og andre inngrep – i hvilken grad er vurderinger gjort av samlet belastning når ytterligere inngrep er omsøkt? Utbygger vil redusere vannføringen på 550 meter og lage et nytt elveløp på rundt 200 meter. Elven skal flyttes litt. Vurderinger etter naturmangfoldloven § 10 tilsier at vurderinger som at, elveløpet og omkringliggende landskap allerede er forringet og at omsøkte inngrep ikke er en vesentlig ytterligere forringelse, ikke er tilstrekkelig.

Saksbehandler

Ørjan Sælensminde

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Saksbehandlar

Oddvar Skre

Leiar Naturmangfaldgruppa,
Naturvernforbundet

ELEKTRONISK KOPI

Granvin herad

Hordland fylkeskommune

Fylkesmannen i Hordaland

FNF Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene i fylket. Per i dag er det 10 organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT) og Voss Kajakklubb. Sammen representerer organisasjonene rundt 39.000 medlemmer i fylket.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no

 www.fnf-nett.no/hordaland